

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОПОДАТКУВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ

*Т. В. Кирик, кандидат економічних наук
Фонд комунального майна в Тернопільському районі*

*С. В. Сисюк, кандидат економічних наук
Тернопільський національний економічний університет*

Розглянуто методичні питання оподаткування орендних операцій через призму податкового законодавства України, систематизовано інформацію про податкові наслідки за операціями з оренди. Розроблено пропозиції щодо відображення операцій з оподаткування орендних операцій в Наказі про облікову політику підприємства.

Оренда, оперативна оренда, фінансова оренда, вішкодування комунальних платежів.

Оренда відіграє важливу роль у забезпеченні раціонального та ефективного використання об'єктів основних засобів. Окрім цього, завдяки їхній передачі в користування зацікавлених суб'єктів, орендодавець має можливість вирішувати проблеми, які полягають у необхідності оновлення існуючої матеріально-технічної бази, що в контексті швидкого морального старіння основних засобів і потреби їхнього оновлення є надзвичайно актуальним. Проте наразі розвиток орендних відносин відбувається в умовах невирішеності багатьох питань, у тому числі, у частині нормативно-правового забезпечення та оподаткування. Незважаючи на те, що у вітчизняному законодавстві регулюванню орендних відносин приділено достатньо уваги, частина питань, пов'язаних зі здійсненням орендних операцій, залишається дискусійною та знаходиться в полі зору вітчизняних дослідників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. питання орендних відносин та їхнє нормативно-правове забезпечення висвітлено, зокрема, у роботах Г. І. Лебедик, Л. М. Братчук, І. Ю. Литвиненко, Я. Б. Усенко. Не применшуючи вагомості досліджень згаданих авторів, зазначимо, що проблемні аспекти оподаткування орендних відносин опрацьовані недостатньо. Існує чимало спірних і суперечливих організаційно-методичних питань, які виникають через неоднозначність трактувань економічних категорій у законодавчих актах.

Мета дослідження – розкрити особливості оподаткування орендних відносин через призму податкового законодавства України та визначити податкові наслідки від таких операцій.

Виклад основного матеріалу. Основними нормативно-правовими актами, що регулюють порядок здійснення орендних операцій та відносини між суб'єктами оренди, є: Господарський кодекс України,

Цивільний кодекс України, Податковий кодекс України, Закон України “Про оренду державного та комунального майна”.

Однак наявність багатьох нормативно-правових актів ще не свідчить про однозначність викладених в них позицій. Так, у нормативній літературі є випадки, коли законодавці ототожнюють поняття “лізинг” і “оренда”, тоді як Господарський кодекс України чітко розмежовує ці поняття. Натомість, у Податковому кодексі України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [7], ці терміни вживаються як синоніми, а їхні визначення окремо не виділяються. Представлені в табл. 1 дослідження наочно демонструють суперечливий характер чинної нормативно-правової бази в частині визначення поняття “оренда”.

1. Визначення поняття “оренда” у нормативних актах*

Нормативний акт	Зміст поняття “оренда”
Цивільний кодекс України (стаття 759 ЦК)	За договором найму (оренди) наймодавець передає або зобов’язується передати наймачеві майно у користування за плату на певний строк [11].
Господарський кодекс України (стаття 283 ГКУ)	За договором оренди одна сторона (орендодавець) передає другій стороні (орендареві) за плату на певний строк у користування майно для здійснення господарської діяльності [2].
Податковий кодекс України (стаття 14.1.97 ПКУ)	Лізингова (орендна) операція – господарська операція (крім операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних фондів або землі у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за орендну плату на визначений строк [7].
ЗУ “Про оренду державного та комунального майна” (ст.2)	Орендою є засноване на договорі строкове платне користування майном, необхідним орендареві для здійснення підприємницької та іншої діяльності [3].

*Примітка: узагальнено та систематизовано авторами на основі дослідження нормативно-правової бази

Окремі законодавчі акти вищих рівнів правового регулювання орендних відносин (Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України) взагалі не містять визначення оренди, чим підкреслюється, що цей термін можна вважати загальнозрозумілим. Однак, така ситуація негативно позначається на трактуванні цих операцій і в системі обліку, адже без посилань на кодекси в інших нормативних документах виникають розбіжності, при цьому недостатня урегульованість будь-яких відносин породжує суперечності. Особливо важливим є забезпечення однозначності трактувань з точки зору встановлення об’єктів оподаткування.

Для дослідження нормативного забезпечення оподаткування орендних відносин доцільно звернутися до Податкового кодексу України, оскільки податковий аспект облікового відображення орендних операцій регламентується саме ним [7] (табл. 2).

2. Відображення орендних операцій відповідно до норм ПКУ

№ з/п	Види орендних відносин	Податковий аспект операцій
1.	Передача майна в оперативний лізинг (оренду)	Податкові зобов'язання орендодавця та орендаря не змінюються. Орендодавець збільшує суму доходів, а орендар збільшує суму витрат на суму нарахованого лізингового платежу. Орендодавець продовжує нараховувати амортизацію таких об'єктів. Витрати на оренду приміщення та комунальні послуги включаються до складу витрат, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування залежно від призначення орендованого приміщення. Сума витрат, пов'язана з ремонтом та поліпшенням орендованих об'єктів основних засобів, у розмірі, що не перевищує 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, належить до витрат звітного податкового періоду, в якому такий ремонт і поліпшення було здійснено, частина вартості ремонтів /поліпшень у сумі, що перевищує віднесено на витрати, амортизується орендарем як окремий об'єкт.
2.	Оренда землі	
3.	Оренда житлових приміщень	
	- передача житла в оренду з подальшим викупом	Якщо договір оренди укладено після 01.04.2012 р., то доходи підприємства-орендодавця збільшуються на суму нарахованого фізичній особі орендного платежу. При цьому витрати орендодавця у звітному періоді збільшуються на частину собівартості об'єкта оренди. Передача житла фізичній особі в оренду з викупом не змінює податкових зобов'язань підприємства-орендодавця.
4.	Передача майна у фінансовий лізинг (оренду)	Прирівнюється до продажу, тому орендодавець збільшує доходи, балансова вартість переданого об'єкта прирівнюється до нуля. Орендар включає вартість об'єкта до складу основних засобів з метою нарахування амортизації. Доходи орендодавця та витрати орендаря збільшуються на таку частину лізингового платежу, яка дорівнює сумі відсотків або комісій, нарахованих на вартість об'єкта фінансового лізингу.
	- повернення об'єкта фінансового лізингу орендодавцю без придбання такого об'єкта у власність	Прирівнюється до зворотного продажу орендарем такого об'єкта орендодавцю. Вартість такого об'єкта визначається на рівні суми лізингових платежів у частині компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу, що є не сплаченими за такий об'єкт лізингу на дату такого повернення.
5.	Оренда ЦМК державного чи комунального підприємства	Якщо орендодавцями чи концесієдавцями за договорами виступають органи державної влади чи органи місцевого самоврядування, а платежі, відповідно до закону, зараховуються до Державного бюджету України або місцевого бюджету, операції з

		оплати орендної плати не є об'єктом оподаткування ПДВ. Поліпшення орендованого ЦМК, здійснені орендарем, є власністю держави, тому орендар не має права на формування податкового кредиту за операціями з поліпшення орендованого майна.
6.	Відшкодування комунальних платежів, спожитих орендарем	
	- передача нерухомого майна фізичною особою (діє на загальній системі оподаткування)	Доходи оподатковуються орендарем, як податковим агентом, під час їх виплати за їх рахунок за ставкою 15 %, а у разі, якщо загальна сума отриманих платником податку доходів у звітному податковому місяці перевищує десятикратний розмір мінімальної заробітної плати, встановленої законом на 1 січня звітного податкового року, ставка податку становить 17 % від суми перевищення.
	- передача нерухомого майна фізичною особою (платником єдиного податку)	Сума комунальних послуг повністю включається до виручки від реалізації фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку та не є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб.
	- передача нерухомого майна юридичною особою (платником єдиного податку)	Сума комунальних платежів, яка згідно з договором оренди відшкодовується орендарем окремо від орендної плати, включається до доходу юридичної особи – платника єдиного податку (орендодавця).

У податковому обліку під лізинговою (орендною) операцією розуміють господарську операцію (за винятком операцій з фрахтування (чартеру) морських суден та інших транспортних засобів) фізичної чи юридичної особи (орендодавця), що передбачає надання основних засобів у користування іншим фізичним чи юридичним особам (орендарям) за плату та на визначений строк (пп. 14.1.97 п. 14.1 ст. 14 Податкового кодексу) [7].

Відповідно до положень Податкового кодексу, лізингові та орендні операції є синонімічними і здійснюються у вигляді оперативного лізингу (оренди), фінансового лізингу (оренди), оренди житла з викупом, оренди земельних ділянок та оренди будівель, у тому числі житлових приміщень.

Для цілей оподаткування передача майна в операційну оренду не змінює податкових зобов'язань орендодавця та орендаря. При цьому орендодавець збільшує суму доходів, а орендар збільшує суму витрат на суму нарахованого орендного платежу за наслідками податкового періоду, в якому здійснюється таке нарахування. У такому самому порядку здійснюється оподаткування операцій з оренди землі та житлових приміщень.

При передачі основних засобів в операційну оренду право власності до орендаря не переходить, тому орендодавець продовжує нараховувати амортизацію таких об'єктів та враховувати суму амортизації у складі відповідної групи витрат.

Так, витрати на оренду приміщення та витрати, понесені на оплату вартості спожитих комунальних послуг (опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення), за умови наявності первинних документів (договорів, рахунків, платіжних документів тощо) включаються до складу витрат, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування залежно від

призначення орендованого приміщення. Зокрема, якщо орендоване приміщення використовується у виробничих цілях, то витрати на оренду приміщення, на сплату комунальних послуг належать до загальновиробничих витрат, а якщо орендоване приміщення використовується під офіс, то зазначені витрати включаються до складу адміністративних витрат.

При передачі майна у фінансову оренду чи лізинг така операція для цілей оподаткування прирівнюється до його продажу в момент такої передачі, тому орендодавець збільшує доходи, а в разі передачі майна, що на момент такої передачі перебувало у складі основних засобів орендодавця, балансова вартість такого об'єкта прирівнюється до нуля згідно з правилами, визначеними ст. 146 Податкового кодексу (п. 153.7 ст. 153 Податкового кодексу) [7].

Орендар включає вартість об'єкта фінансового лізингу до складу основних засобів з метою амортизації за наслідками податкового періоду, в якому відбувається така передача (без урахування нарахованих відсотків або відсотків, що нараховуватимуться відповідно до договору).

При цьому доходи орендодавця та, відповідно, витрати орендаря збільшуються на таку частину лізингового платежу, яка дорівнює сумі відсотків або комісій, нарахованих на вартість об'єкта фінансового лізингу (без урахування частини лізингового платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта фінансового лізингу) за наслідками податкового періоду, в якому здійснюється таке нарахування.

Повернення об'єкта фінансового лізингу орендодавцю без придбання такого об'єкта у власність прирівнюється для цілей оподаткування до зворотного продажу орендарем такого об'єкта орендодавцю. Вартість такого об'єкта визначається на рівні суми лізингових платежів у частині компенсації вартості об'єкта фінансового лізингу, що є не сплаченими за такий об'єкт лізингу на дату такого повернення.

Відображення в обліку операцій з передачі підприємством житла в оренду з подальшим викупом мають деякі особливості. Зокрема, якщо договір оренди укладено після 01.04.2012 р., то доходи підприємства-орендодавця збільшуються на суму нарахованого фізичній особі орендного платежу (з урахуванням частини орендного платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта оренди).

При цьому витрати орендодавця у звітному періоді збільшуються на частину собівартості об'єкта оренди, яка так відноситься до загальної собівартості цього об'єкта, як сума нарахованого у цьому періоді фізичній особі орендного платежу (у частині орендного платежу, що надається в рахунок компенсації частини вартості об'єкта оренди) до загальної суми орендних платежів (у частині орендних платежів, що надаються в рахунок компенсації частини вартості об'єкта оренди), що нараховуватимуться за весь період оренди. Передача житла фізичній особі в оренду з викупом не змінює податкових зобов'язань підприємства-орендодавця.

Відповідно до пп. 196.1.15 п. 196.1 ст. 196 ПКУ, не є об'єктом оподаткування операції з оплати орендної плати чи концесійного платежу за договорами, відповідно, оренди чи концесії цілісного майнового комплексу

державного чи комунального підприємства (його структурного підрозділу), якщо орендодавцями чи концесієдавцями за договорами виступають органи державної влади чи органи місцевого самоврядування, а платежі, відповідно до закону, зараховуються до Державного бюджету України або місцевого бюджету.

З метою застосування пп. 196.1.15 п. 196.1 ст. 196 ПКУ повинні бути дотримані такі умови:

- в оренду повинні надаватися цілісні майнові комплекси державного чи комунального підприємства (його структурного підрозділу);
- орендодавцями за договорами повинні виступати органи державної влади чи органи місцевого самоврядування;
- орендні платежі повинні зараховуватися до Державного бюджету України або місцевого бюджету.

Лише за умови дотримання всіх перелічених умов, операції з оплати орендної плати не будуть об'єктом оподаткування ПДВ. Таким чином, при здійсненні операцій з надання в оренду комунального майна комунальними підприємствами (за умови дотримання вимог, визначених пп. 196.1.15 п. 196.1 ст. 196 ПКУ), операції з надання в оперативну оренду (лізинг) комунальними підприємствами комунального майна та операції з оплати орендних платежів, що нараховуються (сплачуються) за договорами оренди такого комунального майна, не підлягають оподаткуванню ПДВ.

Поліпшення орендованого цілісного майнового комплексу, відповідно до Листа Державної податкової служби України від 06.04.2012 р. [6], здійснені орендарем, є власністю держави. Враховуючи викладене, орендар не має права на формування податкового кредиту за операціями з поліпшення орендованого майна.

У випадку, якщо договір оперативної оренди / лізингу зобов'язує або дає змогу орендарю здійснювати ремонти або поліпшення об'єкта оперативної оренди / лізингу, частина вартості таких ремонтів або поліпшень у сумі, що перевищує віднесену на витрати, амортизується орендарем як окремий об'єкт [4].

Облік вартості ремонту, поліпшення основних засобів, отриманих в оперативний лізинг / оренду, ведеться за кожним об'єктом, що входить до складу окремої групи основних засобів, у тому числі як за окремим об'єктом амортизації.

Сума витрат, пов'язана з ремонтом та поліпшенням орендованих об'єктів основних засобів (модернізацією, модифікацією, добудовою, дообладнанням, реконструкцією), у розмірі, що не перевищує 10 % сукупної балансової вартості всіх груп основних засобів на початок звітного року, належить до витрат звітного податкового періоду, в якому такий ремонт і поліпшення було здійснено (п. 146.12 ст. 146 Податкового кодексу).

Строк амортизації вартості ремонтів / поліпшень орендованого майна (у сумі, яка перевищує віднесену на витрати), що амортизується таким орендарем як окремий об'єкт, не може бути менше, ніж строк, визначений в наказі по підприємству, а також менше, ніж визначено в п. 145.1 ст. 145 Податкового кодексу.

У разі повернення орендарем об'єкта оперативного лізингу / оренди орендодавцю внаслідок закінчення дії лізингового / орендного договору, орендар у звітному періоді, в якому виникають такі обставини, збільшує витрати на суму вартості, яка амортизується, за вирахуванням сум накопиченої амортизації такого об'єкта основних засобів. Якщо орендодавець здійснює компенсацію витрат, понесених орендарем на ремонт або поліпшення об'єкта оперативної оренди / лізингу, то орендар повинен суму такої компенсації включити до складу доходів за датою їх визнання згідно з положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Ще одним актуальним питанням здійснення податкових розрахунків щодо орендних відносин є оподаткування операцій з відшкодування комунальних платежів, спожитих орендарем, що залежить від статусу орендаря та орендодавця (табл. 3).

3. Оподаткування операцій з відшкодування комунальних платежів, спожитих орендарем

Варіант	Оподаткування операцій з відшкодування комунальних платежів, спожитих орендарем
Якщо юридичною або фізичною особою укладено договір оренди приміщення з фізичною особою (діє на загальній системі оподаткування) з умовою відшкодування комунальних платежів, спожитих орендарем	Якщо орендар самостійно не укладає договори на споживання комунальних послуг, а здійснює відшкодування орендодавцю в частині понесених ним витрат на оплату комунальних послуг, то у договорі оренди обов'язково має бути визначено порядок розрахунку вартості спожитих орендарем комунальних послуг та їх оплати (компенсації). Якщо орендодавець, згідно з договором оренди, отримує від орендаря відшкодування витрат на оплату спожитих комунальних послуг (опалення, електричної енергії, водопостачання, водовідведення) та на утримання приміщення, то при обчисленні об'єкта оподаткування орендодавець враховує суми такої отриманої компенсації у складі доходу на підставі пп. 135.5.14 п. 135.5 ст. 135 Податкового кодексу України [7], а суму коштів, сплачених постачальнику комунальних послуг, – у складі інших витрат операційної діяльності, пов'язаних з господарською діяльністю (пп. "в" пп. 138.10.4 п. 138.10 ст. 138 ПКУ). При цьому такі витрати мають бути підтверджені відповідними первинними документами, обов'язковість ведення і зберігання яких передбачено правилами ведення бухгалтерського обліку та іншими документами, встановленими розділом II ПКУ (п. 138.2 ст. 138 ПКУ).

Оподаткування податком з доходів фізичних осіб суми комунальних платежів, яка відшкодується податковим агентом фізичною особою – підприємцем – платнику єдиного податку відповідно до договору оренди, якщо вид діяльності “Здавання нежитлового нерухомого майна в оренду” та рахунки виставляються комунальними підприємствами безпосередньо на фізичну особу – підприємця.	Якщо сплата комунальних платежів передбачена договором оренди, то, незалежно від того, що квитанції оформлені на ім'я власника нежитлового нерухомого майна та перерахування коштів за надані комунальні послуги здійснюється безпосередньо на розрахункові рахунки комунальних підприємств, то сума комунальних послуг повністю включається до виручки від реалізації фізичної особи – підприємця – платника єдиного податку та не є об'єктом оподаткування податком на доходи фізичних осіб. При цьому, якщо договором оренди не передбачено сплату орендарем комунальних платежів, але, відповідно до квитанцій, які виписані на ім'я орендодавця (фізичної особи – підприємця), орендар сплачує ці платежі безпосередньо на розрахункові рахунки комунальних підприємств, то сума цих платежів буде вважатися доходом, отриманим від виду діяльності, який не зазначений у Свідоцтві про сплату єдиного податку, та підлягати оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб за загальними правилами, встановленими Податковим кодексом України [7] для фізичних осіб – підприємців.
Включення до доходу юридичної особи – платника єдиного податку відшкодованої орендарем суми комунальних платежів, яка, згідно з договором, не включається до орендної плати.	Згідно з пп. 2 п. 292.1 ст. 292 Податкового кодексу України [7], доходом платника єдиного податку для юридичної особи є будь-який дохід, включаючи дохід представництв, філій, відділень такої юридичної особи, отриманий протягом податкового (звітного) періоду в грошовій формі (готівковій та/або безготівковій); матеріальній або нематеріальній формі сума кредиторської заборгованості, за якою минув строк позовної давності, та вартість безоплатно отриманих протягом звітного періоду товарів (робіт, послуг). Сума комунальних платежів, яка, згідно з договором оренди, відшкодується орендарем окремо від орендної плати, включається до доходу юридичної особи – платника єдиного податку (орендодавця).

Враховуючи вищенаведені особливості оподаткування орендних операцій, вважаємо за доцільне їхнє врегулювання в обліковій політиці

підприємства. Врахування податкових наслідків у Наказі про облікову політику сприятиме підвищенню достовірності інформації щодо стану і змін орендованого майна, отриманої з системи бухгалтерського обліку та, відповідно, зростанню ступеня довіри до бухгалтерської інформації як ефективного інструменту управління підприємствами.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Загалом, дослідження системи нормативно-правового забезпечення орендних відносин свідчить про актуальність розгляду їхнього податкового аспекту. Причинами цього є розбіжності в чинному законодавстві щодо категорійного та понятійного апарату, пов'язаного зі здійсненням операцій з передачі в оренду основних засобів. Негативний результат таких розбіжностей особливо позначається на точності та правильності податкових розрахунків. Внесені пропозиції певним чином забезпечують вирішення ряду питань, однак не повною мірою охоплюють усі існуючі проблемні аспекти. У перспективі актуальним напрямом подальших наукових пошуків є дослідження проблематики вдосконалення документального та рахункового відображення орендних операцій, оскільки це дасть змогу досягти впорядкування та систематизації облікової інформації не лише для потреб управління ресурсами підприємства, але й для складання звітності та оподаткування.

Список літератури

1. Братчук Л. М. Облік орендних операцій в сільськогосподарських підприємствах : монографія / Л. М. Братчук . – К. : ННЦІАЕ, 2006. – 254 с.
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Про оренду державного та комунального майна : закон України від 10.04.1992 р. № 2269-XII / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2269-12/print1330070456408245>
4. Занько Б. Облік та оподаткування орендних операцій / Б. Занько // Вісник Державної податкової служби України. – 2012. – № 13 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1295>
5. Лебедик Г. В. Аналіз впливу операцій оренди на фінансовий стан та фінансові результати діяльності підприємств / Г. В. Лебедик // Економіка і регіон : наук. вісн. – Полтава : ПолтНТУ, 2011. – № 4 (31). – С. 213–217.
6. Щодо правомірності формування податкового кредиту за операціями з поліпшення основних фондів, що орендовані як цілісний майновий комплекс державного підприємства : лист Державної податкової служби України від 06.04.2012 р. № 10156/7/15-3417-09, № 5153/5/15-3416 / [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.profiwins.com.ua/uk/letters-and-orders/gna/2927-10156.html>
7. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
8. Романенко Ю. Облік орендних операцій та оподаткування орендних платежів у бюджетній сфері [Електронний ресурс] / Ю. Романенко. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2009_5_1/56.pdf
9. Тимошук С. Податковий облік лізингових (орендних) операцій / С. Тимошук // Вісник податкової служби України. – 2012. – № 13 (681). – С. 26 (273).

10. Усенко Я. Б. Методологічні та економіко-правові проблеми оренди і лізингу майна / Я. Б. Усенко. – К. : Критика, 2001. – 240 с.

11. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=435-15>

Рассмотрены методические вопросы налогообложения арендных операций через призму налогового законодательства Украины, систематизирована информация о налоговых последствиях за операциями из аренды. Разработаны предложения относительно формирования принципов отображения налогообложения аренды в Наказе про учётную политику предприятия.

Аренда, оперативная аренда, финансовая аренда, возмещение коммунальных платежей.

The article deals with tax leases methodological issues through the prism of the Ukrainian tax legislation, systematized information about the tax consequences of rent transactions. Made proposals about reflection of the tax lease operations in the Decree of the accounting policies of the company.

Lease, operating lease, finance lease, indemnity of public utilities.

УДК 63:658.818.2:167.1“313”

АУТСОРСИНГ У СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

***О. В. Кириллова, кандидат економічних наук
Одеський державний аграрний університет***

Розглянуто використання аутсорсингу в сільському господарстві й визначено його проблеми та перспективи використання в цій галузі.

Аутсорсинг, ефективність, конкурентоспроможність, зниження витрат, сільське господарство.

Успішний розвиток агробізнесу нині неможливий без виконання інноваційних проектів. Перспективним шляхом підвищення рівня впровадження інновацій, а відтак і підвищення конкурентоспроможності сільгоспвиробників, є залучення зовнішніх ресурсів і не лише фінансових, але й у вигляді послуг чи готової продукції. Одним із інструментів реалізації такої ідеї може стати використання нового, особливо для сільського господарства, організаційно-економічного механізму, який ефективно сприяє зниженню витрат і підвищенню доходу господарюючих суб'єктів ринкового середовища – аутсорсинга. Аутсорсинг у період